

Việt Nam đã thống nhất từ hơn ba thập niên, nhưng các ngăn cách trong văn hóa vẫn rất nhiều cách biệt. Vì sao như thế? Nhìn giáo dục hai miền đã thống nhất, và tất cả thanh thiếu niên đều học tiếng học qua đời học đều chung một học trình từ hơn ba thập niên rồi gì, vậy mà sao khoảnh cách văn hóa hai miền vẫn cách biệt? Đó là những điều hiểu sâu sắc lòng, và hiểu những gì này đã rõ qua một sự chuyển khi hai thành phố lớn - Hà Nội và Sài Gòn - chuyển bước đón xuân.

Hiểu những gì này hơn là phải tìm sâu hơn là tìm quán đũa phản ánh. Bởi vì chúng ta thấy rõ ràng sau năm 1975, chính phủ Hà Nội đã áp dụng chính sách tàn bạo có thể gọi là thực dân đối với dân Miền Nam. Nhưng sự căm thù giữa người dân hai miền chỉ trong vài năm là không còn nữa, mà chỉ còn là các cấp cán bộ và dân. Ngăn cách này thực hiện các cách cắt bỏ hiểu lầm về tư tưởng: chính phủ Hà Nội vẫn đứng và áp lực hai chính phủ Indonesia và Mã Lai để phá hai tư tưởng bia tượng ngấm thấm nhân tính nơi trước kia là hai trại tù nhân. Thù dai như thế đối với đứng bảo mình, mà lại không giữ gìn gì với thế giới, có phải là để cho Việt Nam hay để cho chế độ cộng sản? Hay là để cho thế giới hay đã bị biến chế? Có một điều chắc chắn có thể thấy: văn hóa Miền Nam, dù là sau khi đã bị "thực dân hóa tại Hà Nội" hơn ba thập niên, không thể nào thù dai như thế. Không tin, chỉ hỏi người dân Sài Gòn hay Cần Thơ thì biết. Bởi thế, nền văn hóa Miền Nam đến giờ và bao dung đã thu hút rất nhiều người Miền Bắc vào lập nghiệp, mà rồi không thể gì.

Trong những ngày chuyển bước xuân, hai miền lại thấy cách biệt ngay tại Hà Nội và Sài Gòn. Thứ đó, như chuyển pha hoa. Trong khi các pha hoa tại chỗ tại Sài Gòn đã nhiều thập niên, thực tế là từ nhiều năm trước 1975 khi toàn bộ con đường Nguyễn Huệ (quận 1, Sài Gòn) biến thành con đường hoa mừng xuân, mọi chuyển vẫn êm đẹp, đều đặn. Nhưng tại Hà Nội, lần đầu năm nay mới làm pha hoa, thì ngăn cách văn hóa thấy rõ một trải cách biệt.

Bên tin thông tin nhà nước VnExpress đang ngày 1-1-2009 cho thấy hình ảnh rõ ràng ngay nhận được "Rất rất là đẹp pha hoa Hà Nội," và rồi các dòng đưa bên tin ghi lên một câu chuyển nhà nhà là sự vui, êm đẹp:

"Chiều 31/12, hàng nghìn du khách đã đổ về khu vực hồ Hoàn Kiếm, dọc phố Đinh Tiên Hoàng (Hà Nội) để đón xem nghê thu thập đẹp hoa và các sự kiện pha hoa công..."

Vậy mà chỉ vài ngày sau, chỉ quá ba ngày, bên tin cùng thông tin này đăng vào ngày 3-1-2009, có nhận được cũng "rất rất" theo một dòng khác. Bên tin nhận được "Tan hoang pha hoa

Hà Nội," có dòng dáu là:

"Mát ngày sau khi khai mác (31/12), phá hoa bên há Hoàn Kiám (Hà Nội) đã tan hoang, nhiáu bông hoa bá nhá, cánh héo quát do không chăm sóc."

Tái sao nhá thá? Có phái là dân Hà Nội không thích hoa, nên mái vô tình nhá thá? Không phái. Bái vì dân quá thích hoa, nên mái tái gán mà cháp hình, và ngát vái máy cảnh vá nhà làm tài sán riêng. Trái á, đúng là phong thái ngái cán bá cáng sán gác: cá tháy tài sán chung, là vô tác má làm cáa riêng. Nhìn lái Sài Gòn, đầu có tác phong này, dù là đã hán ba tháp niên bá đáng hóa báng mái cách.

Thá cho nên, nói chi hai bia đá táng đài thuyán nhân. Phái chi Nông Đác Mánh cá đá yên các táng đài này, đích thân tái trác táng đài đá tháp nhang táng niám các thuyán nhân đã chát ngoài bián, thì sá chiêu đá thêm biát bao nhiêu là nháng con nhán vá quá tìm chùm khá ngát.

Mát hình ánh náa cáa chuyán máng xuân là các Phá Ong Đá. Trong khi các hình ánh ông đá ngái váa há Sài Gòn tá nhiáu tháp niên là cái gì tá nhiên, và bây giá gom lái làm các khu phá ông đá thì ván êm thám, không có gì là lá láng. Chuyán thá pháp á máĩ trên báo chí Hà Nội nhiáu năm nay thá cá là cái gì rát là hán dân tác, tuy ráng nét bút trong thá ká mái phái là khác, nét tán ká cáa ngái tán hác phái là khác, nháng mái nét mác trên tá giáy hoa tiên ván là mát tám lòng vái văn hóa quê nhà. Mát cái gì pháng phát hán nác.

Sài Gòn không chá mát Phá Ong Đá, mà là nhiáu. Trác đây hai "phá ông đá" cũ đã thành hình tá năm 2003 tái Nhà văn hóa thanh niên (quán 1) và lá đáng Tráng Đánh (quán 3), bây giá mát "phá ông đá" náa đã đác mát CLB Thá pháp chá Viát tá chác sinh hoát trác mát tán Cung văn hóa Lao đáng TP Sài Gòn (thái Tây xáa kia là Cercle Sportif Saigonnais, sát bên ván Tao Đàn, gái tát là Hái Xác). Tái đáa chá mái này, có hán 20 "chiáu" giáy, mác cáa phán lán là các ông đá, cô đá thát trá trung. Cùng vái các nhà thá pháp ká cáu, các anh chá em cám cái múa bút viát táng và bán tranh thá pháp, thá háa, tháy mác..., cho bà con - cá khách nác ngoài - yêu nét đáp tao nhá, phóng đát cáa chá Viát đác trình bày trên láa, đá, giáy háng điáu, giáy dóc...

Láng lángái, vá hán nác. Tuyát vái. Thá mái gái là tát. Chúng ta không tháy có gì làm công an thác mác, hay ngác lái cháa tháy có chuyán công an tái đòi tián báo kê tái Sài Gòn. Hay ít

nh&t, cũng ch&a có chuy&n đ& đ&a lên m&t báo.

V&y mà, Ph& Ong Đ& Hà N&i l&i có chuy&n. Công an t&i làm &m ỉ, đ&a xe xúc các ông đ& ng&i v&a hè, b&t ph&i vào ng&i n&i bàn gh&, có nhà dù che n&ng... Nghĩa làm dù là mang theo h&n dân t&c, các ông đ& v&n b& c&m ng&i & l& trái, mà ph&i ng&i theo l& ph&i. Và s& đ&&c b&o kê ki&u "c&a đôi." Tr&i &, giá b&o kê này đ&t quá. Dù là trùm băng đ&ng Năm Cam cũng may ra là l&y gái "t& l&c" cho h&p đ&o nghĩa giang h&. Th&m chí t&i nh& ch&i b&nh, có th& m&i các công ty du l&ch chi tr& cho kho&n ti&n b&o kê này thì đ&p bi&t m&y.

B&i v&y các ông đ& Hà N&i m&i b&t mãi. Không ph&i vì chuy&n ti&n, nh&ng vì cách đ&i x& thi&u văn hóa v&i nh&ng ng&&i đang l&u gi& h&n dân t&c.

Báo Đ&t Vi&t trong ngày 20-1-2009 có b&n tin nhan đ& "Xung đ&t & ph& Ông đ&," đã cho th&y ngay tình hình có nh&ng ng&&i đ&t b&c công an ngay gi&a lòng ph& các c& đ&. B&n tin vi&t:

"Ph& Ông đ& khai tr&&ng trong không khí khá căng th&ng gi&a các th& pháp gia bám tr& lâu năm trên hè đ&&ng Văn Mi&u (Hà N&i) v&i Ban t& ch&c g&m: Công ty B&o t&n Di s&n Văn hóa Vi&t và Câu l&c b& Unesco th& pháp Vi&t Nam.

M&t bên đ&&ng Văn Mi&u là các d&y l&u b&t và bàn gh& ngay ng&n, th&ng hàng v&i s& tham gia c&a CLB UNESCO th& pháp Vi&t Nam, nhóm Nh& Th&p Bát Tú, nhóm th& pháp ĐH KHXH&NV; bên kia là nhóm ông đ& quen thu&c t&i con ph& này, nh&ng đ&ng ngoài "cu&c ch&i", bàn tán trong b&c xúc...

Kho&ng g&n 20 ông đ& th&&ng cho ch& & Văn Mi&u t& nhi&u năm nay, quy&t đ&nh treo lên hè t&&ng nh&ng câu ch& th& pháp đ& ph&n đ&i: "Ông đ& v&a hè, c& nghề ng&i x&m", "Ph&n đ&i vi&t ch& vì ti&n"...

Theo đ& án t& Ban t& ch&c, ph& Ông đ& t&i đ&&ng Văn Mi&u - Qu&c T& Giám ho&t đ&ng t& 8h30 đ&n 21h30 h&ng ngày, kéo dài t& ngày 19/1 đ&n 9/2. Ph& quy t& 18 gian hàng vi&t ch& theo nhi&u tr&&ng phái th& pháp nh&: hành, chân, tri&n, l&, th&o và th& pháp qu&c ng&, v& tranh phong th&y... trên các ch&t li&u gi&y, l&a, trúc, đá..., đ&ng th&i tri&n l&m tác ph&m c&a nh&ng

nhà thơ pháp nái tiáng Hà Nái. Theo Ban táchác, đây là mát cách giúp hoát đáng truyán tháng này đi vào quy cá, văn minh hán, thá hián nét văn hóa thanh lách ngái Thá đô trong mát du khách tháp pháng.

Tuy nhiên, các ông đá phá Văn Miáu quyát đánh "táy chay" đá án này, dù đã nhán đá cá lái mái. Thá pháp gia Trán Láa lên tiáng: "Ban táchác đòi chia tá lá 50 - 50, nghĩa là cá bán đá cá mát tá giáy thì há thu 50%. Chúng tôi không cháp nhán cách cào báng". Ông Láa còn cho ráng, Ban táchác đã chiám hát chác a các ông đá, khián há không còn đá cá ngái tá do nhá trá c đây. Mát thá pháp gia khác nhán đánh, vì cá làm này cá a Ban táchác là mát kiáu "kinh doanh sác lao đáng cá a các ông đá".

Hình thác hoát đáng cá a phá Ông đá váp phái nhiáu phán đái. Tián sĩ Cung Khác Lác, đá cá nhiáu ngái coi là mát trong "tá trá Thá pháp Viát Nam" (cùng các bác lão thành vá thá pháp: Lê Xuân Hoà, Nguyán Văn Bách, Lái Cao Nguyán) kháng đánh, ông bát đáng vái Ban táchác không phái vá tài chính, bái ông sán sàng táng chá mián phí. Theo ông, cách đáng láu mà Ban táchác thác hián là thiáu hiáu biát. "Tôi là mát trong nháng ngái đáu tiên ngái ián nái này viát chá. Tôi không tham gia vào các gian hàng vì không quen vái các dáy láu đá. Văn Miáu ngày xáa rát nhiáu ông nghề ngái, dù không làm nhà, láu mà ván làm đáp cho văn hóa Thăng Long", ông Lác nói gay gát..." (hát trích)

Trái á. Chuyán đán gián thá, váy mà nhà nác ván không giái quyát đá cá. Đáng lý ra, nhà nác còn phái mái các ông đá vào, cho ngái mián phí, khái có chuyán "cá a đôi" hay "tá lác" làm chi. Mà còn phái trao táng các ông đá tián giáy, mác... Hãy xem Nam Hàn khi má cuác ván đáng du lách có tên là Korea Sparkling (Triáu Tiên Láp Lánh), quáng cáo cá trên truyán hình Má CNN, mái gái du khách toàn cáu tái thăm, đã má nhiáu lá hái múa hát, biáu dián võ thuát... và không há láy "tián báo kê" các ca sĩ hay võ sá, mà còn trá tián cho há náa.

Không chá vì chuyán du lách, mà vì còn phái cá mán vì há đã hián lá đá cá hán dân tác cho cá thá giái xem. Viát Nam cũng cán đái xá vái các cá đánh thá. Hình ánh mát cá đá, mát thiáu nángái bên phá, vá các chá chúc xuân... có sác mánh hán cá guáng máy tuyên truyán cá a Bá Du Lách.

Và đánh cái ác má dân chá cho cá nác, nái đây xin chép lái bài thá cá a Tián Sĩ Hà Sĩ Phu cho Xuân Ká Sáu 2009:

Mùa Xuân cách biệt

Tác Giả: Tr&#n Kh&#i

Thứ Hai, 26 Tháng 1 Năm 2009 07:30

Xuân biệt tái lại

(T&#t con Tr&#u nh&# v&# Hà N&#i)

Đ&#t đ&# ã n&# y tr&#m ph&#&# ng đ&# a t&# c

Tr&# i l&# i hành m&# t tr&# n thiên tại

Chu&# t d&# u rút, l&# u mạnh còn đó

Tr&#u đang v&# ...v&# n ách trên vai ?

Than/c&#&# i r&# ng... Xuân biệt tái lại!

Sau cùng, xin g&#i l&#i chúc Xuân t&#i quê nhà, c&#u nguy&#n cho s&#m có mùa xuân dân ch&# đã
nguyên đã đ&#ng.